

## **A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Fővárosi Ítéltábla lfj. Dr. Szánthó György ügyvéd által képviselt felperesnek, Pazár Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pazár Sándor ügyvéd) által képviselt I. rendű és II. rendű alperes ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Pest Megyei Bíróság 2009. március 10. napján kelt 7.P.20.457/2008/12. számú ítélete ellen, az alperesek részéről 14. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

### **í t é l e t e t:**

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi egyetemlegesen az I-II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 25.000 (huszonötezer) forint + ÁFA fellebbezési eljárási perköltséget.

A le nem rótt 63.800 (hatvanháromezer-nyolcszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### **I n d o k o l á s:**

A felperes keresetében 7.600.000 forint tőke, ezen összeg után 2007. május 1. napjától a kifizetés napjáig járó jegybanki alapkamat kétszeres összegével megegyező késedelmi kamata és perköltsége megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az I-II. rendű alpereseket a 2007. március 21. napján kelt kölcsönszerződés alapján.

Az I. rendű alperes a kereset részbeni elutasítását kérte. Nem vonta kétségbe, hogy 7 millió forint tőkeösszeget kölcsön jogcímén valóban felvett a felperestől. Állítása szerint a követelés összegéből ezidáig 8.700.000 forintot megfizetett; egyezségi ajánlata 5 millió forint megfizetésére irányult.

A II. rendű alperes a kereseti kérelmet a járulékos igényekben eltúlzottnak tartotta, azt 7.600.000 forint tőkeösszeg vonatkozásában tartotta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az I-II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül 7.600.000 forintot és ezen összeg után 2007. május 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett időszakban érvényes jegybanki alapkamat kétszeres összegét, valamint 456.000 forint perköltséget. Ítélete indoklásában megállapította, hogy a peres felek között teljes bizonyító erejű okiratba foglalt, a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint minősülő kölcsönszerződés jött létre. Figyelemmel arra, hogy a bíróság felhívása ellenére az alperesek védekezésük igazolására bizonyítékot nem ajánlottak fel, így ellenkérelmük eredményre nem vezetett. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a Ptk. 198. § (1) bekezdésére, a Ptk. 205. § (1) bekezdésére, 298. § a) pontjára figyelemmel az alpereseket a rendelkező részben írtak szerint marasztalta. Perköltség tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

A személyesen eljáró I. rendű alperes az ítélet ellen 14. sorszám alatt hatálytalan fellebbezést terjesztett elő, melyben a 7.600.000 forint tőketartozás 24 havi részletekben történő megfizetését kérte. Sérelmezte, hogy a bíróság késedelmi kamat, perköltség, illetékbélyeg és ügyvédi költség megfizetésére kötelezte. A jogi képviselője útján benyújtott hatályos fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján, másodlagos kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a felperes keresetének elutasítására irányult. Kérelme indokául arra hivatkozott, hogy az első fokú eljárásban sérült a Pp. 3. § (3) bekezdésében és a Pp. 7. § (2) bekezdésében megfogalmazott eljárási szabály. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság szűkszavú, formális tájékoztatása nem volt elegendő ahhoz, hogy annak alapján helyesen gyakorolhassa perbeli jogait, teljesíthesse kötelezettségeit. Az elsőfokú bíróság terhére róta, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást pártfogó ügyvéd kirendelésének lehetőségéről sem. Megítélése szerint a bíróság ingyenes jogi segítségnyújtásról és a költségkedvezmény lehetőségéről adott tájékoztatása formális és elégtelen volt. Előadása szerint sérült a Pp. 8. § (1) bekezdésében és a Pp. 163. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés is, ezért nem került sor a tényállás teljes körű feltárására. Kifogásolta, hogy indítványa ellenére nem hallgatta meg a bíróság családtagjait; indítványozta Ó. P., Cs. Cs. és Cs. Zs. tanúkenti meghallgatását az általa visszafizetett összegek igazolására. Állította, hogy a felperesnek a perbeli összeggel nem tartozik, a kölcsönt kamataival együtt visszafizette. Egyezségi ajánlatot csupán azért tett, mivel átvételi elismervény hiánya miatt nem látott más lehetőséget a védekezésre.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében elsősorban a fellebbezés elutasítását kérte, figyelemmel arra, hogy az I. rendű alperes hiánypótlási kötelezettségének késedelmesen tett eleget. Másodlagos kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Rámutatott, hogy az I. rendű alperes 14. sorszámú fellebbezésében kizárólag a járulékos igényeket támadta, így az elsőfokú bíróság ítélete a tőkeösszeg vonatkozásában jogerőre emelkedett, ezért a jogi képviselővel eljáró I-II. rendű alperesek a fellebbezésüket a későbbiek során a marasztalási tőkeösszegre már nem terjeszthették ki. Előadta, hogy a perbeli szerződés

megkötését követően az alperesek szerződéses kötelezettségüket nem teljesítették, korábbi teljesítéseik a jelen perben irrelevánsak.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű alperes fellebbezése - utalással a Pp. 52. § (1) bekezdés a) pontjára - kihat a II. rendű alperesre is.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezés érdemi tárgyalás nélküli elutasítására nem látott lehetőséget, mert a fellebbező I. rendű alperes a bíróság felhívására fellebbezése hiányait pótolta.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes 14. sorszámú fellebbezését 20. sorszámú végzésével elutasította, figyelemmel arra, hogy felhívás ellenére fellebbezése hiányait nem pótolta, míg a 21. sorszámú végzésével a marasztalási összeg megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett.

A Fővárosi Ítéltábla az I-II. rendű alperesek részéről benyújtott fellebbezés folytán a 4.Pkf.26.930/2009/2. számú végzésével a fellebbezést elutasító 20. sorszámú végzést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új határozat hozatalára utasította, míg 3. sorszámú végzésével a 21. sorszámú részletfizetés engedélyezését elrendelő végzést megváltoztatta, az alperesek részére 24 havi részletfizetést engedélyezett. Ezt követően az I. rendű alperes jogi képviselője útján előterjesztett fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján, másodlagos kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, felperes keresetének elutasítására irányult.

A Pp. 73/A. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban az ítélet, valamint az ügy érdemében hozott végzések ellen fellebbezést (csatlakozó fellebbezést) előterjesztő fél számára a jogi képviselő kötelező.

A Pp. 73/B. § (1) bekezdése értelmében ha a jogi képviselő kötelező, a jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata hatálytalan.

Az elsőfokú bíróság hiánypótló felhívására az I. rendű alperes fellebbezését a későbbiekben jogi képviselője útján is benyújtotta, azonban ezen fellebbezés már a marasztalási tőkeösszegre is kiterjedt. A másodfokú bíróság álláspontja szerint, figyelemmel arra, hogy az I. rendű alperes a 14. sorszámú fellebbezésében a tőkeösszeget nem támadta, annak megfizetését 24 havi részletekben vállalta - mely utóbbi kérelme vonatkozásában jogerős döntés született - ezért fellebbezését jogi képviselővel eljárva már nem terjeszthette ki az időközben jogerőre emelkedett ítéleti rendelkezés ellen. Jogi képviselő kizárólag a fellebbezési eljárásban kötelező, tehát az I. rendű alperes személyesen eljárva is nyilatkozhatott arról, hogy a tőkeösszeg vonatkozásában az elsőfokú bíróság döntését nem vitatja, csupán

részletfizetést kér. Ennek nem mond ellent, hogy az I. rendű alperes személyesen benyújtott fellebbezése hatálytalan.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében kizárólag a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintettel bírálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla az alperesi fellebbezés alapján elsősorban azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság követett-e el olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely miatt szükséges az első fokú tárgyalás bizonyítási anyagának kiegészítése vagy megismétlése.

Pp. 164. § (1) bekezdés szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

Pp. 3. § (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

Pp. 3. § (4) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítási indítványhoz, illetve a bizonyítást elrendelő határozatához nincs kötve. A bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését, vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását (kiegészítését, megismétlését), ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. A bíróság a bizonyítás elrendelését mellőzni köteles, ha a bizonyítási indítványt a fél neki felróható okból elkésetten, vagy egyébként a jóhiszemű pervittel össze nem egyeztethető módon terjeszti elő, kivéve, ha a törvény eltérően rendelkezik.

Pp. 141. § (2) bekezdése értelmében a bíróság - ha ez a tényállás megállapításához szükséges -, a feleket felhívja nyilatkozataik megtételére és lefolytatja a bizonyítási eljárást. A fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervittelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni. Ha a bizonyítás lefolytatása az első tárgyaláson ennek ellenére nem lehetséges, vagy csak részben lehetséges, a bíróság a tárgyalás elhalasztása mellett elrendelheti a per további előkészítését.

Pp. 141. § (6) bekezdése kimondja: ha a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével - a (2) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére - alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának,

előterjesztésének bevétele nélkül határoz, kivéve, ha álláspontja szerint a fél előadásának, előterjesztésének bevétele a per befejezését nem késlelteti.

A Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerint a magánokirat az ellenkező bebizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el, feltéve, hogy ügyvéd az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előtte írta alá, vagy aláírás előtt előtte saját kezű aláírásának ismerte el.

Az idézett jogszabályhelyek szerint a polgári perben a bizonyítás sikertelenségéhez, illetve elkészt voltához fűződő jogkövetkezmények azt a felet terhelik, akinek érdekében áll, hogy a bíróság valamely tényt valóban fogadjon el (bizonyítási teher). A perbeli esetben a felperes követelésének fennállását és lejárt voltát a Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokirattal igazolta. A rendelkezésre álló peradatokból megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a 9. sorszámú jegyzőkönyvben tájékoztatta a feleket a Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének következményéről is. Az alpereseket annak bizonyítására hívta fel, hogy a felek között szóban létrejött szerződések alapján milyen kamatfizetésére voltak kötelezettek, milyen összegű kamatot mikor fizettek meg, és azt mikor, milyen összegben adták át a felperesnek. Tájékoztatást adott arról is, hogy az alperesek bizonyítási kötelezettségüknek okirati bizonyítással és tanúbizonyítással tudnak eleget tenni. Az elsőfokú bíróság több alkalommal - először a 9. sorszámú végzésében - a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdésében foglaltakra történt figyelmeztetés mellett felhívta a feleket bizonyítási indítványaik előterjesztésére. Egyúttal tájékoztatta az alpereseket, hogy ellenkérelmük pontosítása körében a Pest Megyei Bíróságon ingyenes jogi segítségnyújtást vehetnek igénybe, valamint a személyes költségmentesség engedélyezésének feltételeiről is tájékoztatást adott. Az alperesek ezen felhívásban foglaltaknak nem tettek eleget, ezért az elsőfokú bíróság a 10. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt végzésében tájékoztatta a tárgyaláson jelenlévő alpereseket: mivel a 9. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt felhívásnak nem tettek eleget, így a bíróság a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján az esetleges bizonyítási indítványt mellőzni köteles, e vonatkozásban az alperesek azonban igazolási kérelmet terjeszthetnek elő. Az elsőfokú bíróság tájékoztatást adott arról is, hogy amennyiben a peres felek további nyilatkozatot nem tesznek, a bíróság a következő tárgyalási határnapon a rendelkezésre álló adatok alapján fog a perben határozatot hozni. Az I. rendű alperes a felhívást követően 11. sorszámú beadványában előadta, hogy 7.000.000 forint kölcsönösszeget vett át a felperestől, melyből 8.700.000 forintot visszafizetett a gyermekei vagy felesége jelenlétében. Hivatkozása szerint kizárólag velük tudja bizonyítani a visszafizetést, mivel az átadott összegről átvételi elismervényt nem kért. Utalt arra is, hogy fizetési szándékuk mindvégig fennállt, a teljesítés kizárólag azért hiúsult meg, mert a felperes a számlaszámát nem bocsátotta rendelkezésükre. Beadványában azonban tanúinak nevét és címét továbbra sem jelölte meg, így helyesen járt el az elsőfokú bíróság, mikor a következő tárgyaláson a kereset tárgyában ítéletet hozott. Az I.

rendű alperes fellebbezésében sem jelölte meg a bejelentett tanúinak idézhető címét, ezért a másodfokú bíróságnak sem volt lehetősége bizonyítás kiegészítés keretein belül a megidézésükre.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján olyan, a Pp. 252. §-a szerint akár hivatalból is figyelembe veendő lényeges eljárási szabálysértést nem talált megállapíthatónak, amely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna.

A fellebbezés másodsorban az ítélet megváltoztatására irányult.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a releváns tényállást a bizonyítók okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, és az abból levont jogkövetkeztetése is helytálló.

A Ptk. 200. § (1) bekezdése értelmében a szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg. A szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja.

A Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint pénztartozás esetében - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdve akkor is köteles a késedellemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot fizetni, ha a tartozás egyébként kamatmentes. A kamatfizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a kötelezett a késedelmét kimentí.

Az alperesek a Ptk. 301. § (3) bekezdésére hivatkozással a késedelmi kamat bíróság általi mérséklését nem kérték.

Hangsúlyozza a másodfokú bíróság: helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperesek saját tényelődása önmagában nem alkalmas arra, hogy a felperes teljes bizonyítóerejű magánokirattal alátámasztott állítását megdöntse. A szerződő felek a 2007. március 21. napján kelt szerződésük 3. pontjában úgy állapodtak meg, hogy a kölcsönösszeg után - amennyiben az alperesek azt 2007. április 30. napjáig nem fizetik vissza - 2007. május 1. napjától kezdődően a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő kamatot kötelesek megfizetni.

Mindezekre figyelemmel az alperesek a szerződésben foglaltak teljesítésére a Ptk. 198. § (1), és Ptk. 277. § (1) bekezdésére figyelemmel kötelesek.

Az elsőfokú bíróság a perköltség tárgyában is az alkalmazandó jogszabályok alapján helyesen határozott.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a fellebbezési pertárgyértékét egy évi kamat összege alapján határozta meg. Az alperesek fellebbezése eredményre nem vezetett, így a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek a felperes fellebbezési eljárási perköltségének megfizetésére, melynek mértékét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg általános forgalmi adóval növelt összegben.

Az alperesek személye költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2010. május 20.

Dr. Lizák Tibor sk.  
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes sk.. Merőtey Anikó sk.  
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Dankó Zsuzsanna  
írnok